

नेपाल टेलिभिजन
सिंहदरबार

प्राविधिक सेवा, समाचार समूह, ७ तह, वरिष्ठ समाचार सम्पादक पदको खुला प्रतियोगितात्मक
परीक्षाको लागि पाठ्यक्रम

एवं परीक्षा योजना (परिमार्जित मिति २०७६/११/२७)

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा	पूर्णाङ्क :- २००
द्वितीय चरण :- (क) प्रयोगात्मक परीक्षा	पूर्णाङ्क :- १००
(ख) अन्तर्वार्ता	पूर्णाङ्क :- ३०

१. प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या × अङ्क	समय
प्रथम	विषयगत ज्ञान, व्यवस्थापन र कानून	१००	४०	विषयगत	छोटो उत्तर ४ प्रश्न × ५ अङ्क	३ घण्टा
					लामो उत्तर ८ प्रश्न × १० अङ्क	
द्वितीय	सेवा समूह सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	छोटो उत्तर ४ प्रश्न × ५ अङ्क	३ घण्टा
					लामो उत्तर ८ प्रश्न × १० अङ्क	

२. द्वितीय चरण :- प्रयोगात्मक र अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ३० र १००

विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
प्रयोगात्मक परीक्षा	१००	५०	प्रयोगात्मक समय : १:३० मिनेट	१ घण्टा ३० मिनेट
अन्तर्वार्ता	३०	-	मौखिक	

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी वा दुवै हुन सक्नेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाईबाट प्रश्नहरू सोधिनेछ ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्भन्धु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :-

नेपाल टेलिभिजन
सिंहदरबार

प्राविधिक सेवा, समाचार समूह, ७ तह, वरीष्ठ समाचार सम्पादक पदको खुला प्रतियोगितात्मक
परीक्षाको लागि पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र : विषयगत ज्ञान र कानून

खण्ड (क) - ५० अङ्क

१. विषयगत ज्ञान

- १.१ विश्वमा टेलिभिजन प्रविधि तथा प्रसारणको विकासक्रम : Terrestrial, Cable, Satellite, IP.
- १.२ नेपालमा टेलिभिजन प्रसारणको विकास र विस्तार
- १.३ नेपालमा टेलिभिजन प्रसारणको वर्तमान अवस्था
- १.४ टेलिभिजन प्रसारणका अन्तरवस्तु र प्रभाव
- १.५ नेपाल टेलिभिजन संस्थान, सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय र अन्य निकायहरु बीचको अन्तरसम्बन्ध
- १.६ सार्वजनिक सेवा प्रसारण (Public Service Broadcasting), सरकारी स्वामित्वका प्रसारण (State Run Broadcasting) निजी एवम् व्यापारिक प्रसारण (Private & Corporate Broadcasting) र सामुदायिक प्रसारण (Community Broadcasting), तिनका विशेषताहरु, समानता र भिन्नता
- १.७ प्रसारण व्यवस्थापन (Broadcasting Management)
- १.८ नेपाल टेलिभिजन संस्थान कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली, २०५५ (आठौं संशोधन, २०७६ सहित)
- १.९ नेपाल टेलिभिजन आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी (प्रथम संशोधन, २०७५) विनियमावली, २०६६
- १.१० नेपाल टेलिभिजन संस्थानबाट जारी निर्देशिका तथा मापदण्डहरु
- १.११ Basics of Professional Standards of News/Programme Production
- १.१२ Impact of Internet Based media on Television
- १.१३ Role of Broadcast media to create Disaster resilient community

खण्ड (ख) - ५० अङ्क

२. सम्बन्धित कानूनहरु

- २.१ नेपालको संविधान
- २.२ सञ्चार संस्थान ऐन, २०२८
- २.३ राष्ट्रिय प्रसारण ऐन, २०४९ र नियमावली, २०५२
- २.४ राष्ट्रिय आम सञ्चार नीति, २०७३
- २.५ सूचना तथा सञ्चार प्रविधि नीति, २०७२
- २.६ सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ र नियमावली, २०६५
- २.७ प्रतिलिपि अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०५९ र नियमावली, २०६१
- २.८ भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- २.९ पत्रकार आचार संहिता, २०७३
- २.१० विज्ञापन (नियमन गर्ने) ऐन, २०७६
- २.११ मुलुकी अपराध संहिता र देवानी संहिताका प्रकाशन तथा प्रसारण सम्बन्धी कानूनी व्यवस्थाहरु

**नेपाल टेलिभिजन
सिंहदरबार
द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी
खण्ड (क) - ५० अङ्क**

१. सञ्चार (Communication)

- १.१ सञ्चारको परिचय (Introduction to communication)
- १.२ सञ्चारको प्रक्रिया (Process of communication)
- १.३ सञ्चारको प्रकार (Types of communication)

२. आमसञ्चार (Mass Communication)

- २.१ आमसञ्चारको परिचय (Introduction to mass communication)
- २.२ आमसञ्चार माध्यमका प्रकारहरू (Types of mass media)
- २.३ आमसञ्चार माध्यमका विशेषता र कार्यहरू (Characteristics and functions of mass media)
- २.४ आमसञ्चारका क्षेत्र तथा उपयोगिता (Scope, uses of mass communication)
- २.५ समाजमा आमसञ्चार माध्यमको भूमिका र महत्व (Role & importance of mass media in society)

३. पत्रकारिता (Journalism)

- ३.१ पत्रकारिताको परिचय र प्रकार (Introduction and type of journalism)
- ३.२ पत्रकारिताका तत्वहरू (Elements of journalism)
- ३.३ पत्रकारिताको महत्व (Importance of journalism)
- ३.४ आधुनिक पत्रकारिताका सिद्धान्तहरू (Principles of modern journalism)
- ३.५ समाचारको अर्थ र परिभाषा (Meaning and definition of news)
- ३.६ समाचारका आधारभूत तत्वहरू (Basic ingredients of news)
- ३.७ समाचारीय मूल्य (News values)

४. पत्रकारिता प्रक्रिया (Journalistic Process)

- ४.१ समाचारकक्ष: बनावट र कार्यहरू (Newsroom: Structure and functions)
- ४.२ सूचना संकलन एवं समाचार लेखन (Information Collection & News Writing)
  - ४.२.१ समाचार संकलन, यसका प्रकार, विधि र सिद्धान्त
  - ४.२.२ समाचारका स्रोतहरू (Source of news)
  - ४.२.३ असल सम्वाददाताका गुणहरू (Qualities of a good reporter)
  - ४.२.४ विभिन्न प्रकारका रिपोर्टिङ (Different types of reporting)
  - ४.२.५ विशिष्टकृत रिपोर्टिङको आवश्यकता (Need for specialized reporting)
  - ४.२.६ समाचार लेखन (News-writing)
  - ४.२.७ समाचार संरचना (News structure)
- ४.३ सम्पादन (Editing)
  - ४.३.१ सम्पादनका तरिकाहरू (Techniques of editing)
  - ४.३.२ सम्पादकका कार्यहरू (Functions of an editor)
  - ४.३.३ सम्पादकका गुणहरू (Qualities of an editor)

नेपाल टेलिभिजन
सिंहदरबार
खण्ड (ख) - ५० अङ्क

५. प्रसारण पत्रकारिता (Broadcast Journalism)

- ५.१ प्रसारण पत्रकारिताको परिचय (Introduction to broadcast journalism)
- ५.२ विभिन्न प्रकारका कार्यक्रम (Various types of programme)
- ५.३ कार्यक्रम उत्पादन र प्रस्तुति (Programme production and presentation)
- ५.४ समाचार निर्माण र प्रस्तुति (News production and presentation)
- ५.५ प्रत्यक्ष प्रसारण (Live Broadcasting)
- ५.६ प्रसारण माध्यमका लागि लेखाइ (Writing for broadcast media)
- ५.७ समाचार सम्पादन र दृश्य सम्पादनको सम्बन्ध
- ५.८ अन्तर्वार्ताका प्रकार र तरिकाहरू (Types of Interview & techniques)
- ५.९ समाचार बुलेटिन सम्पादन
- ५.१० कुनै घटना विशेषको रिपोर्टिङ
- ५.११ समाचार सम्पादन र समाचारको स्क्रिप्ट लेखन

६. नेपालमा मिडिया (Media in Nepal)

- ६.१ पत्रकारिता मर्यादा, उत्तरदायित्व र आचार संहिता (Standards, responsibilities and code of ethics in journalism)
- ६.२ प्रेस स्वतन्त्रता र सेन्सरसीप
- ६.३ राष्ट्रिय समाचार समिति (National News Agency/ Rastriya samachhar Samiti)
- ६.४ प्रेस काउन्सिल (Press Council)
- ६.५ मिडियामा नयाँ अभ्यास: डिजिटल मिडिया, नागरिक पत्रकारिता, सूचना सञ्चार प्रविधि र सामाजिक सञ्जाल, ब्लग र नेटवर्किङ (New media practices: Digital media, Civic Journalism, ICT and social media)

नेपाल टेलिभिजन
सिंहदरबार

प्रयोगात्मक परीक्षाको योजना

पूर्णाङ्क : १००

समय : १ घण्टा ३० मिनेट

- (१) कुनै घटना विशेषको रिपोर्टिङ वा दिइएको समाचार सम्पादन गर्नुपर्नेछ ।
- (२) दिइएको दृश्यको आधारमा समाचार तयार वा दृश्य सम्पादन गर्नुपर्नेछ ।
- (३) आफूले तयार गरेको स्क्रिप्ट वा रिपोर्टिङको क्यामेरा / स्टुडियोमा प्रस्तुतीकरण गर्नुपर्नेछ ।
- (४) तयार गरिएको समाचार कम्तीमा १ (एक) मिनेटदेखि बढीमा २ (दुई) मिनेटको हुनुपर्नेछ ।
- (५) समाचारको स्क्रिप्टको तयारी कम्प्युटरमा गर्नुपर्नेछ ।